

Çocuk kitabı sadece kitap mıdır?

Tohum'un Rüyası ile başlamak isterim, çünkü yapım süreci de fikir kadar etkileyici. Yazar Nalan Özdemir'in sözcüklerini çizer Sahar Bardaie naif bir dille görselleştirmiş, Saeed Ensafi tasarımı gerçekleştirmiş. Ortaya çıkan çocuk kitabının basılmasını sağlamak için imece fona başvurulmuş. Proje bütçesi 6 bin lira imiş, fondan 6 bin 350 lira toplanmış. Ana fikir çok eski bir Anadolu âdeti olan askıda ekmeğin kitaba uygulanmış hali.

Projeye destek olanlar karşılığında basılan kitaptan alıp çocuklara armağan edebiliyorlar. Daha detaylı bilgiyi şu web adresinden öğrenebilirsiniz: <https://www.biayda.com/nalanozdemir/proje/99516/Askida-Kitap>

"Tohum'un Rüyası" adından anlaşılacağı gibi sonsuz bir karanlığın kucagında uyuyan küçük bir tohumun gördüğü rüya ile başlıyor. Uyuyan tohum yağmurun ılık dokunuşu ile uyanınca sorar "Ben kimim?" Toprak der, "Bekle." Tohum sorar "Yaşam nerede?" Zaman der "Hem içinde hem dışında." Tohum der "Büyümem gerek." Ay yanıt verir "Işığın ara." Bu soru ve yanıtlar tohumdan güneşe, oradan kelebeğe sürer. Sonunda ilkbahar gelir. Tohumun var oluşu ile ilgili soruları sürmektedir. Sorar ağaca "Ben sen miyim?" Ağaç yanıt verir "Ormanasor."

Rüzgâr üfler. Karanlık olur. Tohum korkar. Kendini yalnız hisseder. Sorar "Yalnız mıyım?" Yanıt yeryüzünden gelir, "Benim kadar." Sonunda rüya biter tohum olur bir filiz. Filiz olacak bir fidan, fidan dönüşecek ağaca, ağaç oluşturacak ormanı. Kitap sonlandığı zaman okuru bir minik paket bekliyor. Sonyaprağazı zımbalanmış bir paket. Üstünde Kavılca Buğdayı (Kars) "Tohumun Rüyası"nın hediyesidir yazıyor. Atalık tohumumuz kavılca buğdayı, özümüzden. İşte bu güzel kitabı çocuğunuzla beraber şahane bir etkinliğe dönüştürebilir, tohumu beraberce eker ve büyümesini izleyebilirsiniz.

İki katmanda önemli bir mesajı var kitabın. Bir defa tohumun gelişim aşamalarını bilimden ayrılmadan anlatıyor. Somut algılama evresinde olan okulöncesi çocuklarına kitabı dinledikten/okuduktan sonra bizzat gerçekleştirebilecekleri bir etkinlik için tohum sunuyor ve atalık tohumlarımıza sahip çıkmanın da bilincini yaratıyor.

İkinci katmanda güven verici bir alt metni var. Her çocuğun, hattâ her bireyin gün gelip sorduğu "Ben kimim?" sorusuna yanıt veriyor, bekle, bu yeryüzünde senin de bir yerin var. Bu insanlık ormanında sen de bir ağaç olacaksın ve şairin dediği gibi "bir ağaç gibi tek ve hür bir orman gibi kardeşçesine" yaşayacaksın. 3-8 yaş için çok uygun olan bu kitabın her yuva ve her ilkokulda olması gerek.

bulut kuş

İkinci tanıtmak istediğim kitap Yu Rong'un resimleyip Bai Bing'in yazdığı çok özel bir kitap; "Bulut Kuş," *Günışığı Kitaplığı*. 2013 Çin Şanghay Uluslararası Özgün Kitap Büyük Jüri Ödülü'ne de hak kazanmış. Kitabın görsel dilini oluştururken Çin kültürünün önemli bir parçası olan kâğıt kesme sanatının olanaklarından yararlanmış. Öykü çok temel bir insan hakkı olan hür olma-özgür olmaya dayanıyor. Her kuşun kendi şarkısı varken günlerden bir gün iki küçük çocuk bir papağana rastlarlar. Papağana çok iyi davranıp onu en leziz meyvelerle beslerler. Papağana en güzel kafesi alırlar. Ancak papağan kafeste mutlu olup coşku duyamaz.

Olağanüstü iki resimli kitap yayımlandı. Biri özümüzden, diğeri çeviri. "Tohumun Rüyası," Sarıgaga Yayınları'ndan çıktı; "Bulut Kuş"u ise Günışığı Kitaplığı bastı.

Artık şarkı söylemek istemez. Papağanın düşleri kafesin dışındadır. Düşleri gibi sesini de yitirir papağan. Sonunda çocuklar da gerçeği kabul eder. Kuş özgürken daha mutludur. Kavuştururlar onu bulutlara ve düşlerine. Papağan yeniden başlar şarkısına:

"Ben, bulut gibi özgür bir papağanım."

Kaybetmedikten sonra değerinin tam farkında olmadığımız bir durum özgürlük. Özgürlüğümüze sahip çıkmak için bu halk ne bedeller ödemiş. Vatanımız diyebilmek için ne kanlar dökülmüş. Vatan toprağımızda yetişen tohumun değerini tıpkı özgürlüğümüzün değeri gibi nesilden nesile aktarmamız gerek.

"Bir tohum sadece bir tohum, bir ağaç sadece bir ağaç, bir bahçe de sadece bir bahçe değildir. Gözlemlenmek, bilmediklerini sormak, öğrenmektir, bilinmeyeni kucaklamak, umut etmek, yaşama inanmak, güvenmektir." Bu satırları "Tohum'un Rüyası" ki-

tabının son sayfasında yer alan yetişkinlere mektuptan alıntıladım. Aynı ana fikri sürdürmek isterim.

Nasıl bir tohum sadece bir tohum değilse bir kitap da sadece bir kitap değildir. İyi bir çocuk kitabı, ulaşılabilecek düş, adım adım inşa edilecek demokrasi kültürü, arkadaş saygısı, doğa saygısı, özgürlük aşkı, estetik bilinç, doğruluk, sorumluluk, sevgi, dürüstlük gibi evrensel değerlerdir.

İyi bir çocuk kitabı sevgi dolu aile iletişimine basamak ve özgürlüğe penceredir. Bilinçle paylaşılan iyi çocuk kitapları köklerimizimize saygı, düşlerimize pencere, kendimizi gerçekleştirmek için gerekli güçtür.

Önerdiklerimi kütüphanenize eklemeniz dileğiyle tüm yaratıcılık tohumlarının filizlenmesini dilerim Ağustos ayında. Sevgiyle kalın.

ahru@tnn.net